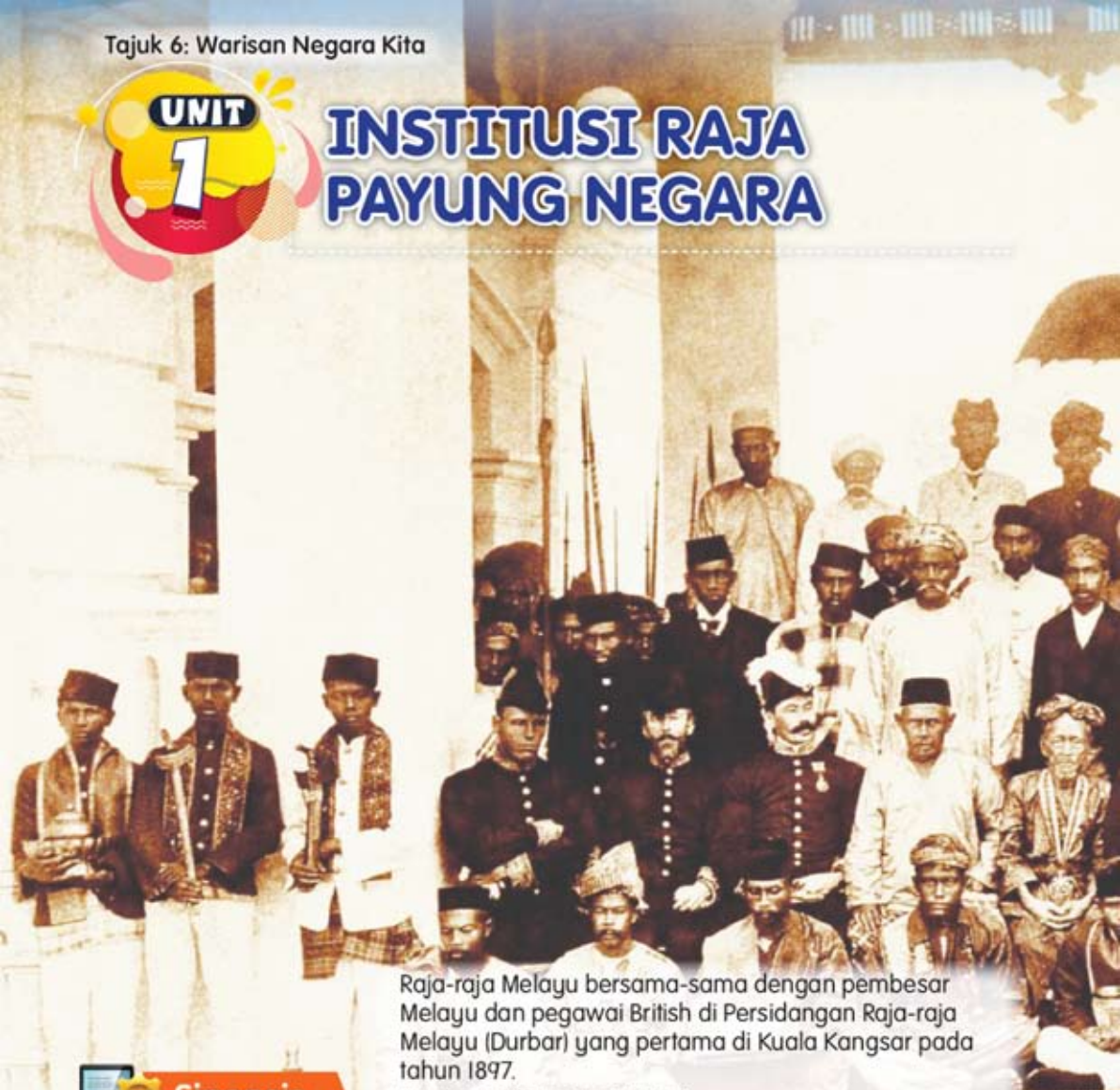

UNIT
1

INSTITUSI RAJA PAYUNG NEGARA

Raja-raja Melayu bersama-sama dengan pembesar Melayu dan pegawai British di Persidangan Raja-raja Melayu (Durbar) yang pertama di Kuala Kangsar pada tahun 1897.

(Sumber: Arkib Negara Malaysia)

Sinopsis

Institusi raja diasaskan pada zaman Kerajaan Melayu Awal sebagai teras pemerintahan kerajaan. Institusi raja terus diwarisi dan menjadi simbol warisan negara yang dihormati dan disanjung oleh rakyat Malaysia. Unit ini menjelaskan pengertian raja, kerajaan, konsep waadat, daulat dan derhaka. Unit ini juga membincangkan kedudukan dan peranan raja-raja Melayu serta negara yang masih mengamalkan sistem pemerintahan beraja pada masa ini.

Apakah yang akan anda pelajari?

1. Pengertian raja dan kerajaan.
2. Konsep waadat antara raja dengan rakyat.
3. Maksud daulat dan derhaka.
4. Kedudukan dan peranan raja-raja Melayu dahulu dan kini.
5. Negara-negara yang mengamalkan sistem pemerintahan beraja pada masa ini.

NILAI TERAS SIVIK

Hormat-menghormati

Asas Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Membuat interpretasi maksud raja, kerajaan, konsep waadat, daulat dan derhaka.
2. Meneroka bukti signifikan kedudukan dan peranan raja-raja Melayu dahulu dan kini.
3. Membuat rasionalisasi tentang negara-negara yang masih mengamalkan sistem pemerintahan beraja.

Raja Berdaulat Tonggak Kerajaan

Raja atau sultan merupakan pemerintah tertinggi bagi sesebuah kerajaan berdaulat. Kerajaan pula bermaksud negeri atau negara yang ditadbir secara sah.

Tahukah kamu, institusi raja diwarisi sejak zaman Kerajaan Melayu Awal? Kedudukan raja terletak pada hierarki teratas dalam sistem pemerintahan Kerajaan Melayu Awal pada masa dahulu. Raja atau sultan ialah ketua negeri yang mentadbir rakyat dan kerajaan baginda.

Cikgu, betulkah raja menggunakan gelaran sultan selepas kedatangan agama Islam?

Betul, Shima. Hampir semua raja Melayu menggunakan gelaran sultan.

RAJA BERDAULAT TONGGAK KERAJAAN

Selepas merdeka, institusi raja terus diwarisi dan menjadi identiti negara. Kita perlu menghormati dan menghargai institusi raja sebagai warisan negara.

Cepat Jawab

Apakah maksud raja?

AKTIVITI PAK-21 Teknologi Maklumat dan Komunikasi (TMK)

1. Murid dibahagikan kepada beberapa kumpulan.
2. Dengan menggunakan sumber Internet yang sahih, setiap kumpulan diminta mencari maklumat bergambar berkaitan dengan raja atau sultan serta kerajaan.
3. Murid membentangkan hasil dapatan.

Bimbing murid memahami maksud raja dan kerajaan.

Payung Negeriku

Raja atau sultan berperanan sebagai ketua negeri bagi memastikan keamanan dan keharmonian dalam negeri sentiasa terjamin. Kini, terdapat sembilan buah negeri yang mengamalkan institusi raja. Ketua negeri-negeri tersebut menggunakan gelaran yang berbeza-beza.

Negeri-negeri yang mempunyai raja atau sultan.

Sebagai warisan negara, institusi raja amat penting kepada kita semua kerana menjadi asas kepada pembentukan negara pada hari ini. Kita seharusnya menyanjungi dan menghargai institusi raja dengan sepenuh hati.

TAHUKAH ANDA?

- Pulau Pinang, Melaka, Sarawak dan Sabah tidak mempunyai institusi raja. Yang di-Pertua Negeri dilantik sebagai ketua negeri oleh Yang di-Pertuan Agong.
- Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Wilayah Persekutuan Putrajaya dan Wilayah Persekutuan Labuan diketuai oleh Yang di-Pertuan Agong.
- Di Negeri Sembilan, rajanya digelar sebagai Yang di-Pertuan Besar, manakala di Perlis, gelaran Raja dikekalkan untuk pemerintahnya.

AKTIVITI

Secara berkumpulan, jelaskan kepentingan menghargai institusi raja secara kreatif.

6.1.1
K6.1.6

Nota
Guru

Bimbing murid mengenal pasti negeri-negeri yang mengamalkan institusi raja.

Cepat Jawab

Nyatakan negeri yang mengamalkan institusi raja.

Raja Ditaati dan Dihormati

Sikap taat setia rakyat terhadap raja telah terjalin sejak zaman dahulu lagi. Dalam buku *Sulalatus Salatin*, waadat atau perjanjian yang **termeterai** antara raja, iaitu Seri Teri Buana dengan rakyat, iaitu Demang Lebar Daun menjadi asas pembentukan sikap taat setia tersebut. Rakyat berjanji untuk memberikan taat setia kepada raja. Raja pula berjanji untuk memerintah rakyat dengan adil dan saksama.

"... perjanjian patik mohonkan anugerah ke bawah duli Yang Maha Mulia, segala hamba Melayu jikalau ada dosanya ke bawah duli, patik pohonkan jangan ia **difadihatkan**, **dinista** yang keji-keji, jikalau patut pada hukum **syarak** bunuh, tuanku; jangan duli tuanku aibi."

"Kabullah hamba akan janji **paman** itu; tetapi hamba pun minta janji juga pada paman."
... Hendaklah oleh segala anak cucu hamba, jikalau ada salahnya sekalipun, atau zalim jahat pekerjanya, janganlah segala hamba Melayu itu derhaka dan menitikkan darahnya ke bumi, jikalau mereka itu akan cedera, berundur hingga takluk negerinya juga."

"Baiklah tuanku, tetapi jikalau anak cucu duli tuanku dahulu mengubahkan, anak cucu patik pun berubahlah tuanku."

"Baiklah paman, kabullah hamba akan waad itu."

Lakonan gambaran konsep waadat oleh sekumpulan murid daripada buku *Sulalatus Salatin*.
(Sumber: A. Samad Ahmad (peny.), 1996, *Sulalatus Salatin*, Edisi Pelajar, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka, hlm. 25-26)

Apabila negara merdeka, konsep waadat tersebut dimaktubkan dalam prinsip kedua Rukun Negara, iaitu Kesetiaan kepada Raja dan Negara. Oleh itu, kita sebagai rakyat haruslah memberikan taat setia yang sepenuhnya kepada raja atau sultan.

Glosari

Fadihat: Perbuatan mencela.

Syarak: Hukum mengikut agama Islam.

Termeterai: Dipersetujui.

Nista: Kata-kata menghina.

Paman: Panggilan untuk lelaki yang dihormati atau lebih tua.

Teks asal waadat dalam buku *Sulalatus Salatin*.

TAHUKAH ANDA?

Waadat atau waad bermaksud perjanjian taat setia.

AKTIVITI PAK-21 Main Peranan (Role Play)

1. Bentukkan kumpulan seramai lima orang murid.
2. Berdasarkan dialog di atas, lakonkannya secara kreatif.

• Bantu murid memahami konsep waadat.

• Bimbing murid untuk menerangkan kepentingan sikap taat setia terhadap institusi raja.

Raja Berdaulat

Raja atau sultan merupakan ketua bagi sesebuah kerajaan yang perlu ditaati dan disanjung oleh rakyat jelata. Melalui waadat antara Seri Teri Buana dengan Demang Lebar Daun, lahirlah konsep daulat dan derhaka.

Daulat

Daulat ialah lambang kekuasaan tertinggi raja atau sultan terhadap kerajaannya. Raja atau sultan yang berdaulat mempunyai kewibawaan, sifat peribadi yang unggul dan kebijaksanaan tinggi untuk memerintah.

Derhaka

Derhaka bermaksud keingkaran rakyat terhadap titah dan perintah raja atau sultan. Rakyat yang menderhaka akan dikenakan hukuman yang setimpal.

(Sumber: Profesor Emeritus Datuk Wira Dr. Muhammad Yusoff bin Hashim)

Raja berdaulat memastikan keamanan dan kesejahteraan terpelihara sepanjang masa. Rakyat dapat hidup aman dan damai di bawah naungan baginda.

TAHUKAH ANDA?

- Perkataan daulat berasal daripada perkataan Arab, iaitu "daulah". Daulah bermaksud negeri atau kerajaan.
- Rakyat yang menderhaka dikatakan akan ditimpa tulah atau bencana.

Cepat Jawab

Nyatakan maksud daulat.

AKTIVITI

Secara berkumpulan, terangkan kepentingan sikap taat setia terhadap institusi raja.

6.1.3
K6.1.7

Nota
Guru

Bantu murid memahami konsep daulat dan derhaka.

Perubahan pada Institusi Raja

Malaysia adalah antara negara yang mengekalkan warisan institusi raja. Sejak zaman Kerajaan Melayu Awal, institusi raja menjadi simbol kedaulatan dan kebanggaan kita. Institusi raja mengalami beberapa fasa perubahan dari semasa ke semasa.

1

INSTITUSI RAJA PADA ZAMAN KERAJAAN MELAYU AWAL

- Raja atau sultan ialah ketua kerajaan negeri baginda.
- Raja atau sultan mempunyai kuasa mutlak dalam pemerintahan.
- Segala dasar berkaitan dengan pentadbiran, perundangan, kehakiman dan hubungan diplomatik ditentukan oleh raja atau sultan.
- Raja atau sultan dibantu oleh para pembesar untuk mentadbir kerajaan.

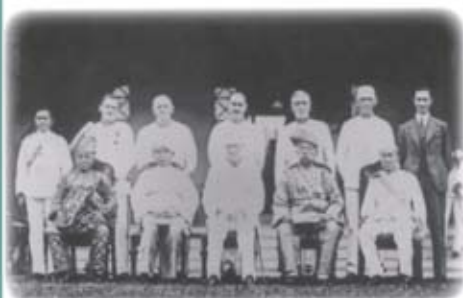

Diorama para pembesar sedang berbincang dengan sultan di balairung seri.
(Sumber: Kompleks Sejarah Pasir Salak)

2

INSTITUSI RAJA PADA ZAMAN PENJAJAHAN BRITISH

- Raja atau sultan dikekalkan sebagai ketua negeri.
- Raja atau sultan tidak mempunyai kuasa mutlak dalam pemerintahan.
- Raja atau sultan merupakan ketua agama Islam dan adat istiadat Melayu di negeri baginda.
- Penasihat British dilantik bagi setiap negeri untuk mengurus pentadbiran negeri.

Sultan-sultan Melayu bersama-sama dengan Gabenor Negeri-negeri Selat.
(Sumber: Arkib Negara Malaysia)

AKTIVITI PAK-21 Kafe

1. Seperti suasana di kafe, murid duduk secara berkumpul di sebuah meja.
2. Guru memberikan tajuk perbincangan, iaitu "Kepentingan Mempertahankan Kedaulatan Institusi Raja".
3. Murid membincangkan tajuk tersebut secara berkumpul.

3

INSTITUSI RAJA PADA ZAMAN PENDUDUKAN JEPUN

- Raja atau sultan dikekalkan sebagai ketua negeri.
- Raja atau sultan tidak mempunyai **kuasa mutlak** dalam pemerintahan.
- Raja atau sultan hanya merupakan ketua agama Islam dan adat istiadat Melayu di negeri masing-masing.
- Gabenor Jepun mengurus pentadbiran negeri-negeri Melayu.

Tentera Jepun memasuki Kota Bharu, Kelantan pada Disember 1941.

(Sumber: Arkib Negara Malaysia)

Sebagai rakyat, kita seharusnya mempertahankan kedaulatan institusi raja tanpa berbelah bahagi. Kedaulatan institusi raja menjamin kemakmuran dan keamanan negara.

Glosari

Majlis Eksekutif: Organisasi yang menjalankan tugas pentadbiran.

Jemaah Menteri: Badan yang dianggotai oleh Perdana Menteri dan Menteri-menteri Kabinet.

Kuasa mutlak: Kuasa penuh atau tidak terbatas.

6.1.4
K6.1.8

Bimbing murid memahami perubahan yang berlaku terhadap institusi raja.

4

Yang di-Pertuan Agong menyampaikan titah ucapan perasmian di Istiadat Pembukaan Penggal Kedua Parlimen ke-14. (Sumber: Istana Negara)

INSTITUSI RAJA SELEPAS MERDEKA HINGGA KINI

- Sistem Raja Berperlembagaan diperkenalkan.
- Kuasa raja atau sultan adalah tertakluk di bawah Perlembagaan Negeri.
- Pentadbiran negeri diketuai oleh Menteri Besar dan dibantu oleh **Majlis Eksekutif**.
- Institusi Yang di-Pertuan Agong diperkenalkan selepas merdeka.
- Sembilan orang raja Melayu dipilih sebagai Yang di-Pertuan Agong secara bergilir.
- Pentadbiran negara diketuai oleh Perdana Menteri dan dibantu oleh **Jemaah Menteri**.

Cepat Jawab

Siapakah yang mengurus pentadbiran negeri-negeri Melayu semasa zaman pendudukan Jepun?

TAHUKAH ANDA?

British kembali menjajah negara kita selepas zaman pendudukan Jepun dan meneruskan dasar yang sama.

Institusi Raja di Dunia

Pemerintahan beraja merupakan corak pentadbiran yang tertua di dunia. Raja menjadi tonggak utama dalam sistem pemerintahan beraja. Kini, terdapat 43 buah negara di dunia termasuk Malaysia yang masih mengamalkan institusi raja.

Bendera Ratu United Kingdom

(Sumber: British High Commission, Kuala Lumpur)

Bendera Ratu Denmark

(Sumber: Sekretariat Kabinet Denmark, Denmark)

Bendera Raja Maghribi

(Sumber: Kedutaan Negara Maghribi, Kuala Lumpur)

(Sumber: Khairil Annas Jusoh, 2014. *Dustur Wa Salatin: Perlembagaan dan Para Sultan*. Shah Alam: Yayasan Penyelidikan Transformasi)

AKTIVITI PAK-21

Pembentangan Hasil Sendiri (Self Access Learning)

Bentangkan cara anda mempertahankan kedaulatan institusi raja kepada kelas. Pembentangan boleh dilakukan dengan menggunakan aplikasi TMK.

Bendera Raja Thailand

(Sumber: Kedutaan Negara Thailand, Kuala Lumpur)

Bendera Yang di-Pertuan Agong

(Sumber: Istana Negara)

LAUTAN HINDI

LAUTAN PASIFIK

THAILAND

MALAYSIA

Cepat Jawab

Nyatakan negara yang mengamalkan sistem pemerintahan beraja.

Institusi raja menjadi lambang perpaduan dan kemakmuran negara. Oleh itu, rakyat seharusnya memberikan taat setia sepenuhnya demi mempertahankan kedaulatan institusi raja.

6.1.5

Nota
Guru

Bimbing murid mengenal pasti negara-negara yang mengamalkan sistem pemerintahan beraja di dunia.

JOM BUAT

POHON ILMU BENDERA DIRAJA

Alatan dan Bahan

1

Warnakan bekas plastik dan masukkan pasir ke dalamnya.

2

Warnakan ranting secara kreatif dan tanamkannya ke dalam bekas berisi pasir.

3

Lekatkan gambar bendera diraja setiap negara pada kad manila.

4

Tebuk lubang pada kad manila.

5

Ikatkan tali pada kad manila. Gantungkan kad manila pada ranting.

6

Pohon ilmu bendera diraja yang sudah siap.

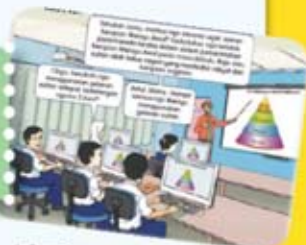
• Nota Guru

Bimbing murid untuk menyediakan pohon ilmu bendera diraja yang dipelajari.

1

RAJA BERDAULAT TONGGAK KERAJAAN

Raja atau sultan ialah pemerintah tertinggi bagi sesebuah kerajaan berdaulat. Kerajaan pula bermaksud negeri atau negara yang ditadbir secara sah.

2

RAJA DITAATI DAN DIHORMATI

Waadat antara Seri Teri Buana (raja) dengan Demang Lebar Daun (rakyat) menjadi asas pembentukan sikap taat setia rakyat kepada raja atau sultan.

3

DAULAT TUANKU

Daulat merupakan lambang kekuasaan tertinggi raja atau sultan terhadap kerajaan baginda. Mengingkari perintah raja atau sultan dianggap sebagai derhaka.

4

PERUBAHAN PADA INSTITUSI RAJA

Semasa zaman Kerajaan Melayu Awal, raja atau sultan berkuasa mutlak. Kini, kuasa raja atau sultan adalah tertakluk kepada perlembagaan.

5

INSTITUSI RAJA DI DUNIA

Antara negara yang mengamalkan sistem pemerintahan beraja di dunia termasuklah Malaysia, Thailand, United Kingdom, Maghribi dan Denmark.

Unit ini memberikan pemahaman tentang institusi raja terutama sejarah, perkembangan dan kedudukan serta peranan raja-raja Melayu di negara kita. Pengetahuan ini memupuk rasa bangga terhadap institusi raja sebagai warisan negara. Unit seterusnya akan membincangkan agama Islam sebagai agama Persekutuan.

FIKIR DAN JAWAB

A. Baca pernyataan di bawah. Jawab betul atau salah.

1 Kerajaan bermaksud negeri atau negara yang ditadbir secara sah.

2 Institusi raja diwarisi sejak zaman Kerajaan Melayu Awal.

3 Yang di-Pertua Negeri dilantik oleh raja atau sultan.

4 Waadat dimeterai antara Seri Teri Buana dengan Demang Lebar Daun.

5 Sultan kekal berkuasa mutlak semasa zaman pendudukan Jepun.

6 Institusi Yang di-Pertuan Agong diperkenalkan selepas negara merdeka.

B. Tandakan perkataan dalam kotak di bawah berdasarkan perkataan yang diberikan.

R	E	D	E	R	H	A	K	A	F	R	A
Q	R	V	S	A	I	T	W	E	T	D	B
K	A	S	U	S	H	N	A	V	I	A	R
A	J	U	L	G	Y	S	M	A	S	U	N
L	A	Y	T	Q	P	Q	A	B	T	L	J
T	C	H	A	W	S	W	O	J	M	A	I
U	C	F	N	E	R	C	Q	N	I	T	O
M	Y	K	L	B	R	I	T	I	S	H	W

DAULAT

TAAT

BRITISH

MUTLAK

DERHAKA

SULTAN

RAJA

CINTA AKAN NEGARA

Institusi raja sebagai warisan negara dapat menjamin kesejahteraan dan kemakmuran Malaysia.

Istiadat Pertabalan Yang di-Pertuan Agong ke-16, Al-Sultan Abdullah Ri'ayatuddin Al-Mustafa Billah Shah berlangsung di Istana Negara.
(Sumber: Jabatan Penerangan Malaysia)

Diri

Mengenal dan memahami institusi raja dapat menerapkan sikap taat setia.

Masyarakat

Menghargai institusi raja dapat mengukuhkan perpaduan dalam kalangan warganegara.

Negara

Ketaatan terhadap kedaulatan institusi raja menguatkan semangat cinta akan negara.